

LAIKRAKSTS • AGLONAS • LĪVĀNU • PREIĻU • RIEBŅU • VĀRKAVAS • NOVADAM

PIEKTDIENA, 2011. GADA 14. OKTOBRIS

Nr. 76 (8155)

Cena mazumtirdzniecībā Ls 0,45

Kadastrālā
vērtība
savam mājoklim

2. lappusē

Baltā spieķa
dienā...

4. lappusē

Mednieku
mode

10. lappusē

Riebiņu novada zemnieki piedalījās protesta piketā Rīgā



Latvijas zemnieki, kas trešdien pulcējās piketā pie Eiropas Savienības pārstāvniecības ēkas Rīgā, kategoriski iebilst pret Baltijas valstu zemniekus diskriminējošajiem mazajiem tiekšmaksājumiem, kas paredzēti arī pēc 2014. gada. Viņi pieprasī līdzvērtīgu attieksmi un maksājumu nosacījumus nevis pēc 2020. gada, bet nekavējoties. To apliecināja arī piketētāju plakāti.

Trešdien, 12. oktobri, kad vienlaikus visās trijās Baltijas valstu galvaspilsētās un arī Briselē zemnieki rikoja piketus, prasot vienlīdzīgu maksājumus lauksaimniekiem, līdzās citu novadu zemniekiem Rīgā bija ieradušies arī Riebiņu novada pārstāvji.

«Uz Rigu devāmies optimistiskā noskoņumā, bet atpakaļ — nedaudz sarūgtināti un pārdomu mākti,» saka Riebiņu novada lauku attīstības speciālists Arnis Opolais. «Mums nācās sezināt, ka Latvijas zemnieki patiesībā nav nemaz tik vienoti, kā gribējās ticēt. Pikets bija pašķidrs, cerējām uz daudz plašākām dalībnieku masām. Bēdīgi, ka lielie zemnieki uz notiekošo nereagē, dažs, aicināts līdzi, atrunājās, ka neesot laika. Vai tā mēs panāksim to, ko vēlamies?...»

Arnis Opolais stāsta, ka uz Rigu izteikt savu neapmierinātību ar Kopējās lauksaimniecības politikas reformas gaitu pie Eiropas Savienības pārstāvniecības ēkas Aspazijas bulvārī devās 15 Riebiņu novada zemnieki no Sīlukalna, Galēnu, Stabulnieku un Riebiņu pagasta. Pārsvārā tie bija mazie zemnieki, kuri nodarbojas gan ar graudkopību, gan lopkopību. Viņi daudz spēcīgāk nekā lielsaimnieki izjūt ekonomiskās



Riebiņu novada lauksaimnieki apliecināja savu nostāju, ka nevēlas, lai Latvijas, tajā skaitā arī Latgales zemi un mežus paklusām izpērk arzemnieki.

problēmas un prognozē situācijas palielināšanos, ja lauksaimniecības reformā netiks mainīti maksājumu nosacījumi. Starptautiskajā konferencē «Baltijas valstu sadarbība Eiropas Kopējās lauksaimniecības politikas veidošanā», kas 6. un 7. oktobri notika Siguldā, tika pieņemta deklarācija. Tajā cita starpā teikts: «Latvijas lauksaimnieki kategoriski pieprasī politiķiem atrisināt šādus svarīgus jautājumus Kopējās lauksaimniecības politikas reformas ietvaros:

✓ izveidot tādu Kopējo lauksaim-

niecības politiku, lai visu ES dalībvalstu lauksaimnieki saņemtu vismaz 90% no ES vidējā tiešo maksājumu līmena;

✓ maksājumu nosacījumus balstīt uz jauniem, objektīviem kritérijiem;

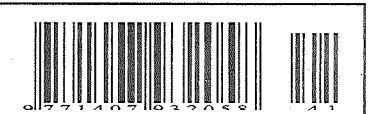
✓ jauno tiešo maksājumu sistēmu ievest bez pārejas perioda.»

Pikets pie Eiropas Savienības pārstāvniecības ēkas Rīgā rāda Latvijas zemnieku noskoņumū — sarunām ar Eiropas Savienību no klusas diplomātijas formas jākļūst agresīvākām un nepiekāpigākām.

Turpinājums 2. lappusē.



ISSN 1407-9321



TELEVĪZIJAS PROGRAMMA

17. — 23. oktobris

UZMANĪBU!

**SAKUSIES
PRESES**

**! ABONĒŠANA
2012. GADAM!**

NENOKAVĒJET!

Saka paldies par labi
aprakstītiem jaunumiem



Latvija ir ļoti ļoti skaista, sarunas noslēgumā saka Helēna Mežajeva, «Novadniekiem» uzticīgā lasītāja, kas ieradusies redakcijā abonēt laikrakstu 2012. gadam. Latvija un arī citas valstis apskaitītas, darba gados braucot ekskursijās. Lasītājai nevar nepiekrist. Latvija patiešām ir jauka ar saviem atturīgi gleznaīnajiem dabas skatiem, mežiem, saulrietiem, jūru, upju līciem. Un skaista ar cilvēkiem. Ne tiem bļautīgajiem, skandalozajiem, kas nepazūd no TV ekrāniem, tribīnēm, lozungiem, bet ar tiem, kas strādā un dara. Un ar tiem, kuru mūžs jau iegriezies otrajā pusē, bet tā pirmā puse — spēka gadi — atdoti godigam darbam, vairojot savas zemes skaistumu. Dzimusi un augusi septiņu bērnu ģimenē tagadējā Saunas pagastā. Bija grūti, Helēna atceras savu tālo bērnību. Pavisam mazus atdeva pie svešiem saimniekiem ganīt govis. Viņa kļuvusi par gani septiņu gadu vecumā, sešus gadus staigājusi pakaļ svešiem ganāmpulkiem. Klājies smagi, jo agri cēla, rasā sala kājas. Tikai viens saimnieks bijis labs, pažēlojis bērnu.

Kopš pirmajiem gadiem strādājusi Ždanova kolhozā, pēc tam pabeigusi Ošupes lauksaimniecības skolu (tāda bija Galēnos). Darba gaitas aizvedušas uz kolhozu Rēzeknes tuvumā, pie Vecstrūžiem. Darba stāžs bijis liels, bet pensija gan sanākusi pamaza. Ne visas izstrādātās darbadienas, kā sākuma gados aprēķināja kolhozos nostrādāto laiku, nemtas vērā, stāsta Helēnas kundze, un tagad vajadzētu pakonsultēties ar pensiju lietu speciālistiem, vai nekas nav labojams. Tik daudz vietējās varas un valdības goda rakstu, pateicību savulaik saņemts. Pēdējie 15 gadi nostrādāti linu fabrikā, caur rokām izlaists desmitiem tonnu ziemēlu zīda, taču darbs caurvējā atstājis siltu iespaidu uz veselību.

Helēnas mājas tuvumā stadiems, pa logu varot vērot dzīvespriečīgos sportistus. No netālās estrādes parkā arī visi koncerti saklausāmī. Rosme visapkārt nelaujot skumt. Augu gadu uz balkona zīlītes un zvirbulus barojot. Zīlītem garšojoj biezpiens, zvirbuli kāri pēc putraimiem, — zina Helēna. Ja trauciņa saturs nav papildināts, zīlītes klauvējot pie loga, sak, saimniec, proties!

Gribas zināt visus jaunumus, ko «Novadnieks» tik labi apraksta, pie tam redakcijā abonēt ir lētāk, noformējot pasūtīšanu, saka Helēna Mežajeva. Katru jauno «Novadnieku» pārlasot pat divas trīs reizes, no paša sākuma līdz beigām. Paldies žurnālistiem par tā labu avizīti un paldies arī pastniecītei, kas jaunāko numuru vienmēr atnes laikā, viņa tencina. Helēna mājās ir vienīgā lasītāja. Vīrs jau labi sen, bet pirms gadiem — arī dēls, traģiskos satiksmes negadījumos gājuši bojā. Labi, ka vismaz māsas dzīvo Preiļos, var satikties ar viņām. Kopīgi tiek apstrādāts arī zemes gabaliņš, audzēti dārzeņi, puķes, ko pa reizei Helēna pārdomā arī tirgū. Reizēm piedaloties arī pensionāru sarīkojumos.

L.Rancāne

NACIONĀLĀS ZINAS

«Dienu» patiesībā nopirka Šlesers, Šķēle un Lembergs

Laikraksta «Diena» patiesie īpašnieki jau vismaz būdī, kad par tā kontrolpaketes īpašnieku 2010. gada vasarā formālī kļuva Viesturs Koziols, patiesībā bija trīs latviešu oligarhi Ainārs Šlesers, Andris Šķēle un Aivars Lembergs, liecina pierādījumi, kurus tā dēvētās «oligarhu lietas» izmeklēšanas gaitā ieguvis Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (KNAB), raksta portāls «Pietiek.com». Pēc portāla rīcībā esošās informācijas, laikraksta «Diena» pirkšanas darījums realizēts caur SIA «Rīgas tirdzniecības osta» (RTO), kas, kā ir pārliecīnā izmeklētāji, caur starpniekfirmām slēpti pieder Šleseram, Šķēlem un Lembergam. KNAB redzesloķā laikraksta «Diena» pirkums nonācis, izmeklējot trīs oligarhu patiesās īpašumtiesības citos uzņēmumos, arī SIA «RTO». Visu trīs oligarhu slēptās īpašumtiesības šajā uzņēmumā vismaz daļēji atšķire, kādā veidā noticis «Dienas» pirkšanas darījums. Nā tā dēvētās «oligarhu lietas» izmeklēšanā iegūtajiem pierādījumiem izriet, ka laikraksta «Diena» daļas starp trim oligarhiju sadalījušās sādā proporcijās: 36% Šleseram, 24% Šķēlem un 20% Lembergam, bet vēl 20% — caur SIA «RTO» tā valdes priekšsēdētājam un līdzīpašniekam Ralfam Klavīnam. Sākotnēji, slēdot slēpto darījumu par laikraksta «Diena» iegādi, starp trim oligarhiju mutiski apspriests plāns to apvienot ar Lemberga ietekmi ūzīmē esošo laikrakstu «Neatkarīgā». Tomēr, kā secināms no izmeklēšanas materiāliem «oligarhu lietas», vēlāk Lembergs šai idejai pretojies un, nemot vērā laikraksta «Dienas» lielos zaudējumus, rosinājis to likvidēt vai pārdot. Tāpat no Šlesera noklausītājām sarunām ar Koziolu izriet, ka 2010. gada oktobrī sāktas sarunas ar Lembergu par iespēju pārējiem laikraksta slēptajiem īpašniekiem atpirkāt viņam slēpti piederošos 20%, bet šie plāni nav realizējusies. Par Lemberga ietekmi laikrakstā «Diena» vēl pašlaik liecina par «viņa cilvēku» uzskaitītā kādreizējā a/s «Ventspils nafta» valdes loceklu Normundu Stančeviču atrašanās SIA «Dienas mediji» valdē un a/s «Diena» valdē.

Krievvalodīgie mediji publicē aicinājumu prezidentam: «Nē – etniskajai diskriminācijai!»

Trešdien virkne krievvalodīgo mediju publicējuši venuotu aicinājumu Valsts prezidentam Andrim Bērziņam. Uzsaukumā teikts: «Nē – etniskajai diskriminācijai!». «260 000 cilvēku nobalsoja par «Saskaņas centru». Absoluti vairākums krievvalodīgo Latvijas pilsoņu atbalstīja tieši šo apvienību. Taču patlaban tiek darīts viss, lai vēlēšanu uzvarētājs tiktuk atstātu opozīciju, neskatoties uz visiem drosmīgajiem SC vadības soliem, meklējot kompromisu.» teikts pazinojumā. Kāpēc vadībā aicināta Nacionālā apvienība, kas ievērojami daļu iedzīvotāju var nodēvēt par kolonistiem? Šo jautājumu mums uzzod skafitāji, klausītāji un lasītāji. Tāpēc vēršamies pie Valsts prezidenta pārraukt šo etnisko diskrimināciju. «Nodemonstrējiet drosmi un parādiet, ka visiem Latvijas pilsoņiem ir vienādā tiesības!» Šo aicinājumu publicēja laikraksti: «Telegraf», «Čas», «Vesti Segodnja», kā arī Pirmās Baltijas kanāls, radio «Baltkom», radio «Mix FM» un portāls «mixnews.lv».

SC uzdevums ir graut šo koalīciju

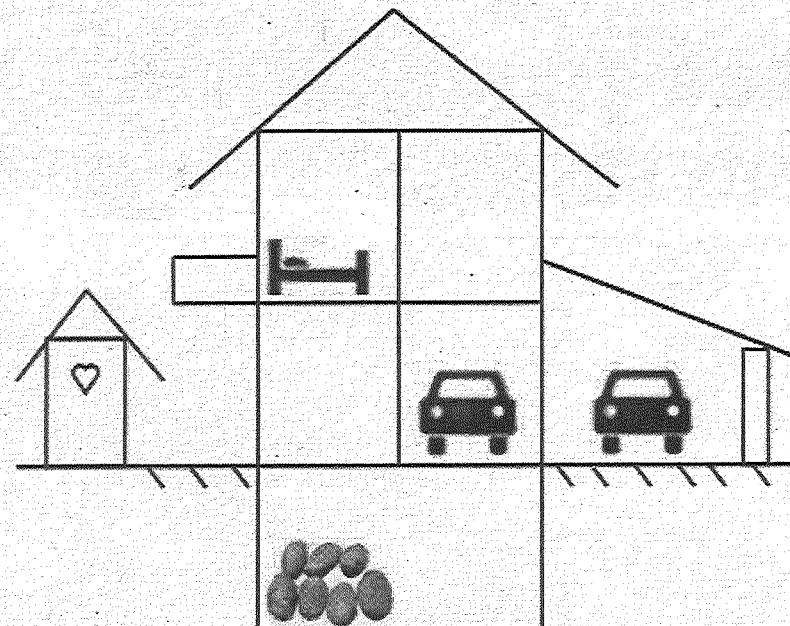
«Saskaņas centrs» (SC) turēsies kopā, SC neapsaubāmi gaidīs konfliktu šobrid izveidotājā koalīciju, un SC uzdevums ir graut šo koalīciju, uzskata bijušais ilggadējais parlamenta deputāts Kārlis Leīškalns. Diskusijā Latvijas Televīzijas raidījumā «Jauna nedēļa» Leīškalns teica, ka viņa līdzšinējā politiskā piederētie liecina, ka koalīcijas šķelšanās ir neizbēgama. «SC uzdevums ir graut šo koalīciju. Vēlāk abas divas politiskās partijas — šajā gadījumā drīzāk Zatlera reformu partija un «Vienotība» jau varēs attaisnot SC pieaicināšanu valdībā,» uzskata Leīškalns. Uz jautājumu, vai šai koalīcijai varētu izdots nostādāt trīs gadus, Leīškalns atbildēja, ka to pateikt ir grūti: «Bet man liekas, ka radīsies iekšējas nesadzivošanas problēmas, iekšēju ambīciju problēmas, iekšējas savstarpējā personīgā naida problēmas, iekšējas uzskatu nesaskaņu problēmas.»

Ziņas sagatavoja T. Elste

Teu skaidri jānolemj, ko īsti šajā dzīvē vēlies, — neviens to tavā vietā neizdarīs.

Nekustamo īpašumu nākamā gada prognozētās kadastrālās vērtības ir pieejamas portālā www.kadastrs.lv

KOREKCIJAS KOEFICIENTI, KO PIEMĒROS SAVRUPMĀJU VĒRTĪBAS APRĒKINA



- ✓ ārtelpu platībai – 0,3
- ✓ pagrabstāva platībai – 0,6
- ✓ šķūņa platībai, kas ietilpst ēkas kopplatībā – 0,3
- ✓ garāžas un kūts platībām, kas ietilpst ēkas kopplatībā – 0,6
- ✓ ja nav elektrības – 0,6
- ✓ ja ir elektrība, bet nav kanalizācijas – 0,8

Valsts zemes dienests (VZD) informē, ka no 20. septembra līdz gada beigām visu nekustamo īpašumu nākamajam gadam prognozētās kadastrālās vērtības būs pieejamas VZD datu izplatīšanas portāla www.kadastrs.lv autorizētajā sadālā.

VZD generāldirektore Elita Baklāne-Ansberga uzsvēr kadastrālās vērtēšanas galvenos uzdevumus — nodrošināt kadastrālo vērtību atbilstību īpašumu tirgus vērtībām, veicot automatizētu kadastrālās vērtības aprēķinu atbilstoši reģistrētajiem kadastra datiem. “Atbilstoši likumam tieši īpašniekiem jāierosina datu aktualizācija izmaiņu gadījumā un jāuzņemas atbildība par datu atbilstību reālai situācijai,” norādīja E. Baklāne-Ansberga.

No nākamā gada ir būtiski pilnveidojumi zemes un ēku kadastrālās vērtēšanas modeļi (vērtības aprēķina formulas). Prognozētās kadastrālās vērtības ir aprēķinātas, pamatojoties uz jauno izstrādāto kadastrālo vērtību bāzi —

jauno dzīvojamās apbūves vērtību zoņējumu un bāzes vērtībām visam nekustamo īpašumu grupām.

2012. gada 1. janvārī stāsies spēkā būtiski pilnveidojumi ēku kadastrālās vērtēšanas modeļi, aizstājot pašreiz spēkā esošo vienu modeļi ar trīs jauniem ēku vērtēšanas modeļiem. Jaunie modeļi laus precīzāk un objektīvāk noteikt kadastrālo vērtību ēkām un telpu grupām. Tiks nemeta vērā ēku un to daļu izmantošana, labiekārtojuma līmenis visā ēkā vai kādā no ēkas daļām, platību sadalījums iekštelpās un ārtelpās, piemērot vērtību samazinošus koeficientus platībai, ko aizņem, piemēram, pagrabi, terases, garāžas. Vertejot dzīvoļus, to vērtību ietekmēs novietojums ēkā — atbilstošā bāzes vērtība ar noteikta koeficienta palīdzību tiks samazināta dzīvoļiem pagrabstāvos un ēku pirmajos stāvos.

Veiktie pilnveidojumi tuvinās ēku kadastrālās vērtības atbilstību tirgus vērtībai, kas vienlaikus nozīmē, ka būs ēkas, kuru vērtības pieaugus un būs ēkas, kuru vērtības samazināsies. Salīdzinot ar šo gadu, 2012. gadam prognozētā kopējā

ēku kadastrālo vērtību summa valstī kopumā paliks nemainīga (~12 miljardi latu). Nākamajā gadā zemes kadastrālo vērtību summa valstī samazināsies par 5% (būs ~6,7 miljardi latu).

Tipisku 2 istabu (50 m^2) dzīvoļu kadastrālās vērtības ir prognozētas: Rēzeknē (3500-6000 Ls), Cēsis (6000-10000 Ls), Mārupes novadā (7000-15 000 Ls), Rīgā, Teikas rajonā (20 000 Ls) un Plāvniekos (16 000 Ls), bet Jūrmalā, Kauguros (11 000 Ls) apmērā.

VZD atgādināja, ka, lai noteiktas kadastrālās vērtības būtu korektas un īpašnieki izvairītos no nepatikamiem pārsteigumiem, visi īpašnieki ir aicināti sekot līdzi savu īpašumu datiem kadasatrā, izmantojot datu izplatīšanas portālu vai bezmaksas pakalpojumu “Mani dati kadastrā” portālā www.latvija.lv un nepiešķīmības gadījumā ierosināt to labošanu vai aktualizēšanu.

No 20. septembra iestādes mājas lapā ir pieejama ikmēneša statistika par nekustamā īpašuma tirgu. Turpmāk šo statistiku aktualizē katru mēnesi, un ikviens varēs sekot līdzi izmaiņām un cenu tendencēm nekustamā īpašuma tirgū.

Riebiņu novada zemnieki piedalījās protesta piketā Rīgā

Sākums 1. lappuse.

Arnis Opolais stāsta, ka ap pulksten 16.30 pie piketētājiem iznākuši ES pārstāvniecības darbinieki: «Mēģināja mierināt mūs, ka tie jau esot vēl tikai likumdošanas aktu projekti, ka tos, iespējams, pārskatīsot. Iespējams, vienlīdzīgi maksājumi būsot ar 2028. gadu... Taču tas nozīmē pilnīgu Latvijas lauku laužu un lauksaimniecības iznīcību. Jau tagad ārzemnieki masveidā uzpērk mūsu zemi un mežus, rīkojoties ar starpnieku, vietējo ļaužu, palīdzību. Arī Riebiņu novada zemnieki stāsta, ka viņiem esot pa telefonu zvanīts un

mēģināts pierunāt pārdot zemi. It īpaši liela interese no zviedru puses esot par mežiem. Par 500 latiem hektārā pērkot pat izstrādātu mežu platības, tāpat arī lauksaimniecībā izmantojamo zemi.»

Lauku attīstības speciālists atzīst, ka situācija ir smaga. Jaunas zemnieku saimniecības novadā neveidojas. Dažos retos gadījumos jaunā paaudze pārņem vecāku iekoptās saimniecības, kas stabili attīstās. Bet kopumā jaunu cilvēku laukos paliek arvien mazāk.

Šoreiz protesta akcijas dalībnieki bija izvēlējušies citu taktiku — bez smagās tehnikas, bez zārkiem, dirātām govju galvām un mēslu dakšām. Līdz tika

nemta pašaudzēta produkcija — gurķi, tomāti, burkāni, siers un citas gardas lietas. Ar veselīgajiem produktiem tika cienāti garāmgājēji ar vienu domu — ja tagad kļūsēsim, pēc nedaudz gadiem šo produktu nebūs un nāksies iztikt ar importa pārtiku.

Riebiņu novada lauku attīstības speciālists Arnis Opolais saka paldies pašvaldības deputātiem, kuri atbalstīja protestētājus, piešķirot viņiem transportu braucienam uz Rīgu un apmaksājot ceļa izdevumus. «Tas nozīmē, ka pašvaldība ir kopā ar mums,» saka speciālists.

L. Kirillova

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasta: novadnieks@axel.lv

Tālr. 65307056, mob. tel. 29410288 (redaktorei),

65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

65307058, 65307059 (žurnālistiem). Fakss 65307057.

Par sludinājumu saturu atbilst to iesniegējās.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpārpublicējot atsaucē uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Mājas lapa internētā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (otrdien, piektdien).

Skolai Galēnos — 145



● Galēnu pamatskolas 145 gadu jubilejas svinībās piedalījās kupls ciemiņu pulks.

8. oktobris šogad Riebiņu novada Galēnu pagastā bija ipāss.

Pie Galēnu pamatskolas izveidotajās Latvijas kontūrās sagūla no tuvām un tālām vietām atgādāti ziedi. Skaisti rotājumi bija redzami arī skolas telpās, — gaiteņos, vestibilos, zālē gozējās dekoratīvas kāpostgalvas, ieejas durvis rotāja klavlapu vītnes. Gaiteņos uz sienām bija redzamas fotogrāfijas ar skolas absolventiem no daudzu gadu izlaidumiem. Tā bija svētku diena, jo skola, atzīmējot savu 145. gadskārtu, ciemos aicināja gan bijušos absolventus, gan darbiniekus, gan ikvienu, kam bijusi saistība ar šo skolu.

Svētki sākās ar svēto Misi Vidsmuižas Romas katoļu baznīcā, to vadīja prāvests Česlavs Mikšo. Mises noslēgumā tika iestādīts Galēnu pamatskolas karogs. Pēc tam visi tika mīli gaidīti skolas muzejā, kur varēja apskatīt skolas jubilejai veltīto izstādi un apmeklēt dzejnieku un filozofa Roberta Mūķa (Avena) piemiņas istabu. Bet skolas otrā stāva zālē 1945. gada absolvente Marta Ence izvietoja savu rokdarbu izstādi. Apmeklētājus prieceja linu audumi — galdauti, dvieli, sedziņas, tamborētas rotaslietas un plecu lākatī, latvju rakstos austas segas, lupatu grīdcelīni. Viss skaistī! Un vieglās, gaisīgās, baltās, smalki tamborētās sniegpārslīņas! Blakus gaitenī skolas viesus prieceja viņas dēla Jāņa Ences fotogrāfiju izstāde «Putni».

Katrā svētku dalībnieks saņēma nozīmīti ar skolas emblēmu un pildspalvu. Sarīkojumu vadīja skolas absolventi Aleksandrs Zeimūls-Priževiots un Inese Zugicka (dzimusi Kupre). Viņi novadija septiņas skolas vēstures mācību stundas. Tajās bija iespēja iepazīt skolas vēsturi no 1866. gada līdz pat mūsdienām, no drukas aizlieguma laika, intensīvās pārkrievšanas politikas līdz pirmajam Latvijas brīvvalsts periodam, no krievu okupācijas laika līdz neatkarības atjaunošanai. Visos laikos bērni alka mācīties, cīnījās ar nabādzību, pārvarot grūtības, istenoja savus sapņus. Galēnu skolas absolventi ir kļuvuši mācītāji, skolotāji, medīki, zinātnieki, laukaimnieki, veterinarīsti, agronomi, mežkopji un citu cienījamu profesiju pārstāvji. Viņi visi ir krietni darba darītāji, savas dzīmtās puses un skolas patrioti. Neapšaubāmi, tas lielā mērā ir pedagogu noplīns. Pagājībā palikuši tie laiki, kad skola strādāja viens skolotājs un mācījās 28 zēni. Pagājībā arī laiks, kad Galēnos darbojās Vidsmuižas vi-

dusskola. Pašlaik Galēnu pamatskolā vairs nav pat 100 skolēnu. Tā ir mūsdieni iezīme, — Latvijas lauki kļūst aizvien tukšāki. Daudzi absolventi uz tikšanos ar savu pirmo skolu, skolotājiem, klasesbiedriem mēroja garu ceļu no Vācijas, Anglijas un Irijas.

Daudz ražīga un ne-savīga darba gadu skolai atdevuši bijušie direktori: Anna Viluma, Marciana Opule, Alberts Miškinis, Donots Valainis, Dzintra Priževiote. Ar aplausiem, ovācījām un ziediem iepāsi tika sveikta ilggadējā skolas direktore Agnese Gabrāne. Galēnu skolai šī talantīgā pedagoģe atdeva 28 savas dzīves gadus, izveidojot profesionālu un radošu pedagoģu kolektīvu, nostiprinot materiālo bāzi, organizējot augstvērtīgu mācību procesu, palīdzot ikvienam cilvēkbērnam iegūt kvalitatīvu un vispusīgu izglītību un atrast savu vietu dzīvē. Gadu no gada dažādās skatēs un konkursos skola bijusi labāko skaitā.

Kopš 2007. gada skolu vada direktore Gunita Strode. Vispusīga, radoša personība, apvēlēta ar milzīgām darba spējām, izdomas bagāta, atvērta, talantīga, vienmēr seko novitātēm un ievieš tās skolā, organizē mācību un audzināšanas procesu, izstrādā un realizē projektus. Prot organizēt, vadīt, saliedēt, ieinteresēt, pārliecināt.

Pateicība pienākas arī skolotājiem Annai Kuprei, Elzai Leimanai, Ritai Upeniecei un Jānim Upeniekam, kuri Galēnu skolā strādā jau vairāk nekā 30 gadus. Bet skolas padome saka paldies visiem skolotājiem, tehniskajam personālam par godprātīgu darbu, sirds siltumu, labvēlibu, sapratni, iegūtību un ieinteresētību katra audzēkņa mācīšanā un audzināšanā. Skolas vēstures stundu starpbrižos visus klātesošos priecejā

skolotāju un skolēnu ansambļi, 7.—9. klašu kolektīvi, sieviešu vokālais ansamblis, folkloras kopa «Vidsmuiža», absolventu dramatiskais kolektīvs un deju kopa, bijušo audzēkņu Marijas Dārznieces, Reginas Šķesteres un Stanislava Bogdanova trio, kā arī absolventes Sintija un Evija Ušānes, Ilona Kupre. Skolas darbinieku saimi svētkos sveica daudzi absolventi, Riebiņu novada domes un Galēnu pagasta teritorīlās pārvaldes pārstāvji, ciemiņi no citām novada skolām, no Preiļu novada izglītības pārvaldes, Viļānu mūzikas un mākslas skolas, Radapoles pirmsskolas izglītības iestādes un citi. Skolas jubileja bija skaisti svētki, kas pacilā, sajūsmina, priece un mudina neapstāties pie sasniegtā, bet turpināt ar jauniem laibiem darbiem papildināt skolas vēsturi.

M.Binduka



● Vakara vadītājs, skolas absolvents Aleksandrs Zeimūls-Priževiots un viena no bijušajiem skolas direktoriem — Agnese Gabrāne — dalās atmiņas.

Kad ar kaijām sarunājas

Sobrīd, rakstot sleju, ir ceturtdiena, bet avize iznāk piektdien. Kas lai zin, kādi notikumi pa šo laiku jau atkal notikuši tur, «augšā». Pauzes vai pēcpauzes, slepenas nakts sarunas un vienošanās, koalīcija pa labi vai kreisi, — tik neizlēmīgu valdību veidošanu pēc Saeimas vēlešanām nebija nācies redzēt. Te zatleriesi iepricina saskaniešus ar nemšanu koalīcijā un zvēr, ka pat ar tankiem šo lēmumu neizjaukt. Te bez jēkādas tanku ieraukšanās SC uzgrieztu mūguru, un bildinājums tiek dots pavisam citai partijai. Ko atliek domāt parastam vēlētājam? Ka telefonzvans no Amerikas vēstniecības ir stiprāks kā no Krievijas vēstniecības? Nu vēl tādi brīnumi, kā žēlošanās «tētim», tas ir, — Rīgas mēra Ušakova vēstule jaunajam Latvijas prezidentam, apbīzota bērneļa raudulīgā toni sūdzoties, ka SC nav paņemts spēleties — valdībā. Kaut ko tādu līdz šim vēl nav nācies piedzīvot. Tika vai netika valdībā, bet neviens partija negāja pie prezidenta ar prasību, lai valsts galva maina koalīcijas sastāvu. Viena no krievu valodā iznākošām avīzēm paspējusi pirmajā lappusē lieši burtiem nodrukāt, ka par SC nobalsojuši 260 miljoni (rakstīts — 260 000 tūkstoši). Tad nu gan — gan Krievija, gan Amerika būs piedalījusies Saeimas ārkārtas vēlešanās! Bet pats interesantākais ir tas, ka jebkura partija, kas pirms vēlešanām solās strādāt Latvijas labā, palielot oponīcijā, krasī maina savu nostāju. Oponīciju turpmākā darbošanās ir mērķtieci virzīta uz to, lai nevis strādātu valsts labā, bet visādiem iespējamiem veidiem kaitētu koalīcijai. Arī pašreiz, kad SC tiek prognozēta oponīciju loma, sākušās runas par to, ko darīs, lai pēc iespējas ātrāk sagrautu pašreizējo koalīciju un kā izmantot katrais nesaskaņas vai plāsas savā labā. Kāpēc no nodokļu maksātāju naudas būtu jāuztur šāda Saeimas dala? Kas liedz parādīt savas spējas strādāt valsts labā?

Vēstule prezidentam un sava elektorāta mudināšana uz protesta akcijām ir vairāk nekā divaina, — jo tad jau pašam Ušakovam būs jādod atļauja tām notikt Rīgā, un vai tad savā pilsētā, kas pretendē uz Eiropas kultūras galvaspilsētas statusu kurā tur gadā, vajadzīga šāda sevis pieteikšanā?

Bet divainišu šajā laikā netrūkst arī citviet. Varbūt tas planētu stāvoklis tāds savāds? Ventspilnieki tikuši pie savām naudas zīmēm — ventiem. Tās jau pat nodrukātas. Par vienu latu — simts venti. Katram, kurš aizbraukšot uz šo piejūras pilsētu kā tūrists, tiks uzdzīvināti 300 venti. Nez, ko ar tiem būs iesākt? Kā komentēja kāds no naudas nozares speciālistiem, — kas var aizliegt kaut vai katrai pilsētai lietot savus apmaiņas līdzekļus, nu, piemēram, alus pudeles vai konfekšu papirinūs? Nu, kā to dara bērni, spēlējot veikalā. Tiešām, cik skaisti būtu, ja arī Preiļos būtu sava naudīnu — preili, ar kraukļa bildīti virsū. Daugavpilieši bija sarosijušies, šķiet, jau pirms ventiem, vīniem ar būšot sava naudīnu, ko dāvināt kā suvenīru. Droši vien rubļi vai rubeli. Publiskajā telpā pīeojama informācija, ka reģistrēts jauna enerģijas dzēriena nosaukums, kurš skan «Ar mani atkal runā kaijas». Laikam šīs dzēriens jau nācis pārdošanā un daži salīetojūšies tik, ka ar kaijām runā. Citādi never izskaidrot, kā cilvēks, kurš vienā dienā gatavs uzņemties būt par Latvijas premjeru, tātad, jācer, — viņam ir plāns par valsts attīstību, ekonomiku, darbavietām, otrā dienā ķeras pie savu ventu izdomāšanas.

Bet oktobris pilnā sparā realizē savas tiesības — uzsūtīt lielus vējus, stipras lietavas, išināt dieinas un garumā stiept naktis. Steidzināt ātrāk novākt kāpostus, burkānus, art zemi nākamajam gadam, pārvest lopus no āra ganībām uz siltām telpām. Pagaidām oktobris vēl pasaudzē pēdējos rudens ziedus — dālījas, asteres. Zina, ka tos vajadzēs nemt lidzi, ejot pie saviem milājiem kapu kalniņā. Sācīs svecišu vakaru laiks. Sajās brīvdienās, un tāpat arī citās, simtiem Latvijas kapsētās iedegsies gaišas liesmiņas, pieminot aizgājušos. Savādi, bet viņi, tie tur — zem zemes, sūta kādu kopīgu energiju dzīvajiem un vēlējumu — iztūrēt.

15. OKTOBRIS — STARPTAUTISKĀ BALTĀ SPIEĶA DIENA

Neredzīgie un vājredzīgie cilvēki mums līdzās

Baltā spieķa dienā sabiedrības uzmanība tiek pastiprināti pievērsta neredzīgajiem un vājredzīgajiem cilvēkiem, kas dzīvo līdzās pilsētās, laukos, kopā ar mums pārvietojas pa ielu, brauc sabiedriskajā transportā, apmeklē veikalus, bankas, pašvaldību iestādes. Baltā spieķa diena Latvijā tiek atzīmēta jau vairākus gadus. Neredzīgi cilvēki spiekā izmanto kopš seniem laikiem, tas vienīm kalpo, lai palīdzētu ievērot un apiet dažādus šķēršļus ceļā. 1931. gadā kādā Francijas avīzē bija ievietota publikācija ar ierosinājumu, lai neredzīgie lietotu tikai baltais krāsas spiekā, un lai tas būtu kā brīdinājuma zīme transporta līdzekļa vadītājiem. Driz vien Francijā ieviesto jauninājumu pārnēma arī citas valstis, un tas kļuva par starptautisku standartu. Tagad tā ir vienīgā un vispārāzītā neredzīgo un vājdzīrīgo paziņšanas zīme, bet 15. oktobris kopš 1980. gada kļuvis par Starptautisko Baltā spieķa dienu. 1991. gadā to sāka atzīmēt arī Latvijā. Valsti ir vairāk nekā 10 000 cilvēku, kuri dalījās vai pilnībā zaudējuši redzi. Pasauces zinātnieku pētījumi apstiprina, ka neredzība ir viena no vissmagākām invaliditātes formām, jo cilvēkiem lielā mērā zudušas patstāvīgas rīcības iespējas, sašaurinātā informācijas uztvere, viņiem ir grūti integrēties sabiedrībā.

Preiļu novada sociālā dienesta darbiniece Anastasija Vinogradova pašlaik izstrādā diplomas darbu par tēmu «Vides pielāgotība cilvēkiem ar redzes traucējumiem». Sarunā ar «Novadnieku» viņa pastāstīja, ka apzinās, kā klājas novada redzes invalidiem, kā viņi sadīvo ar savu problēmu, kā tiek galā ar ikdienīšķiem sevis apkopšanas un mājas sakārtosanas darbiem, kas viņiem būtu vajadzīgs, lai varētu iekļauties vietējās sabiedrības dzīvē, ar kādu attieksmi saskārušies sabiedriskajās iestādēs, uz ielas. Savukārt «Novadnieka» žurnālisti ar novada domes sociālā dienesta starpniecību nodibināja kontaktus un apmeklēja mājās divus no Preiļos dzīvojošajiem redzes invalidiem.



● Peteris Bartuševičs savā mūžā darījis daudz un dažādus darbus, kam bija vajadzīgs spēks un izveicība. Arī tagad nepadodas nespēkam.

Baltais spiekis tikai uz papīra

Vienā no Preiļu daudzstāvu namiem dzīvo Peteris Bartuševičs, brašs vīrs, kam jauniņas un spēka gados bijusi nieka lieta savaldīt neiebrauktus zīrgus vai arī veikt dažādus citus darbus, kam vajadzēja stipras rokas un labas iemaņas. Viņam vēl joprojām grūti samierināties ar domu, ka tagad dzīve pārsvārā rit stārīgām dzīvokļa sienām, siltās dienās pavadot laiku uz balkona. Sirmajam kungam sakārā ar vājdzību piešķirta invaliditāte, bez tam radušies arī citi sarežģījumi ar veselību un apgrūtināta pārvietošanās. To, kas attiecas uz vides pieejamību, lai cilvēkiem ar redzes invaliditāti būtu vieglāk iekļūsana medicīnas vai pašvaldības iestādēs, viņš komentē ar sarkasmu un rūgtumu. Tas viss esot tikai uz papīra, — noteikumi, kā vajadzētu būt. Pieņemam, vietās, kur ir kāpnes, pirmajam un pēdējam pakāpienam jābūt nokrāsotam dzeltenā krāsā, lai cilvēks ar redzes problēmām varētu noteikt, kur sākas vai beidzas kāpnes. Tā līdz šim nav bijis ne Preiļu poliklīnikā, ne slimnīcā, ne domes telpās, ne arī novada sociālajā dievnītā. Cik sasītumu iegūts, šādās vietas nokritot uz ceļiem. Tāpat viņš atmet ar roku uz jautājumu par baltā spiekā pieļetošanu. Noteikumi parādza, ka, ieraugot paceltu balto spiekī, autovadītājam jāapstājas pat

tādā gadījumā, ja tā nav gājēju pāreja un cilvēks jāpalaiž pāri ielai vai ceļam. Peteris piedzīvojis, ka uz baltā spiekā pacelšanu autovadītājs reaģējis, pie deniniem pagrozot pirkstu izteiksmīgā zēstā. Pēn Baltā spiekā dienā Juglā bijis sarīkots eksperiments policijas klātbūtnē. No 20 autovadītājiem uz baltā spiekā pacelšanu reaģējis tikai viens, kas apturējis savu braucamo. Vairāk Peteris to nemēģina darīt. Vēl jo vairāk tāpēc, ka sakārā ar operāciju kājā apgrūtināta iešana un tagad nākas pārvietoties ar kruki.

Dzīvē tā sanācis, ka vecumdiejas jāvada vienam. Peteris cēnšas nepadoties nevarībā. Pats aiziet uz veikalu pēc iepirkumiem, uz sociālo dienestu. «Iepirkumu grozs» gan nesanāk bagāts, neko vairāk par pašiem vienkāršākiem produktiem tajā neielikt. Bēdīgi, ja gadās kāda negodīga pārdevēja, kas cilvēku, kurš nevar saskaņāt produktu cenas, pamanās apkārt. Peteris to parasti secina mājās, kad cenas un kases čeku apskata zem lupas. Ja pensija tikai par četriem latiem pārsniedz minimumu, ar ko cilvēks tiek atzīts par maztūriku, tad pašam vien, bez sociālajiem pabalstiem, jātiekt galā ar maksājumiem par pusotras istabas dzīvokli. Par 44 latiem nesen nopircis nelielu televizoru, lai vismaz klausītos, ja ne skatītos, bet

par «drāti, ko tajā iebāž», gadā jāmaksājot nesamērigi daudz — 49 lati. Ar «drāti» domāta kabeļtelevīzijas programmu pakete.

Peteris iesaistījies Latvijas Neredzīgo biedrībā, kam sava nodaļa ir Rēzeknē. Daži ar biedrības starpniecību sagādātie palīglīdzekļi ir arī viņa mājās — pulkstenis, kas pēc pogas piespiešanas pasaka pareizu laiku, radiola, kurā var ievietot kasetes un klausīties grāmatu ierakstus. Rokas pulkstenis gan siksniņa neizturīga, drīz satrūkusi. Kā jau kīnešu mantai. Lupa, rakstāmašīna ar Braila rakstu. Kasetes var pieteikt un tās atsūta pa pastu, bet Peteris saka, ka viņam vieglāk aiziet līdz netālajai autoostai un pašam aizbraukt uz Rēzekni, nevis mērot ceļu līdz Preiļiem pastam pēc sūtījuma. Neredzīgo biedrībā var saņemt arī cita veida palīglīdzekļus, tikai — jo gads, jo dārgāka klūstot vienreizēja iemaksā. Ja kādreiz vajadzēja maksāt 50 santīmus, tad tagad par vienu šādu mantīju — jau piecus latus. Būtu vajadzīgs arī asinsspiediena mēritājs, kas balsi pateic rādītājumus. Neko nevienam neesmu parādā, — stingri noteic Peteris uz jautājumu, vai arī mazo pensiju un tāk daudzziem izdevumiem spēj tikt galā ar komūnalajiem maksājumiem. Savulaik izgājis arī kursus, kas neredzīgajiem bija orga-

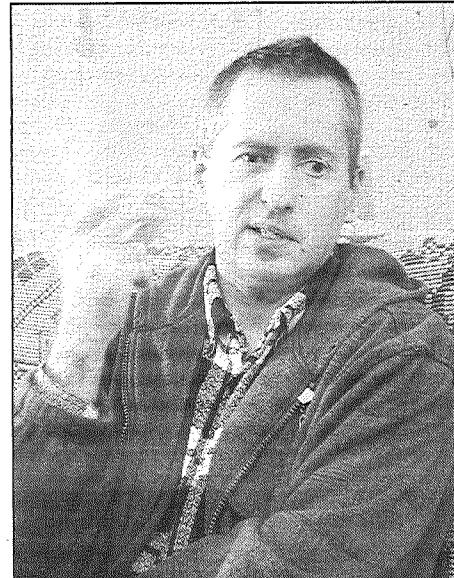
nizēti Juglas neredzīgo ciematā, un mācījies grozu pišanu. No blakus iestabas Peteris atnes pašdarīnātus grozus: ar divālgājiem vācinīem — piknikam, bez vāka — āboliem vai kartupeļiem. Pinis arī malkas grozus. Cerējis piepelniņties. Nu šai nodarbei jau atmetis ar roku. Invaliditātes dēļ pats klūdzīņas nespējot savākt, bet iepērkot jau sagatavotas — no Lietuvas, 1000 klūdzīņas par pieciem ar pusi latiem. Bet par tādu cenu, cik reāli šāds grozs izmaksā, neviens tirgū nepērkot. Veikalos pilns arī ar lētajiem kīnešu pinumiem. Tā pinēja darbs nolikts malā. Bet kopumā kursi cilvēkiem ar redzes problēmām bijuši laba lieta. Iemācītas dažādas sadzīvē vajadzīgas iemaņas. Vai jūs zināt, kā uzvārīt piena putru, lai piens nepārskrien pāri malām, jautā Peteris. Vienā katlā lejot ūdeni un tajā iemērcot otro katlinu — ar piena zupu. Vārās abi, bet putra nebē prom.

Mazajā dzīvoklī pie sienām gleznu reprodukcijas, svētbildes un liela izmēra izšuvums koka rāmi. Tas — Petera mātes roku darbs. Māmuļas veikums tiek rūpīgi un saudzīgi glābāts. Viņas rokdarbniecības prasmes apliecinājumam Peteris no skapja izceļ skaistu, krāsainu šallī. Uz visa šī fona neiederīgi liekas pamatīgi iemaukti, kas karājas uz nagliņas pie

gultas. Saimniekam balss klūst žirgta un jauneklīga, kad viņš stāsta par savu mūža lielo aizraušanos — žirgiem, par to, kā audzējis kumeļus, kā vissmaz pussimta jaunzirgu apmācījīs braukšanai un saimniecības darbiem. Toreiz bija jauns, redzīgs un spēcīgs. Savaldīt neiebrauktus zīrgus, pieradināt pakļauties cilvēka norādījumiem, — tur vajadzīgs īsts spēks un vīra dūša. Vēl puasauga puiseja vecumā pietīcis drosmes un veiklības tīk mugurā jaunam zīrgam — nepakļāvīgam mežonim, un drīz vien abi bijuši nešķirami draugi. Toreiz, kolhozu laikos, ne reizi vien Peteris apmācījis jaunos zīrgus. Vēlāk, deviņdesmitajos gados, tas jau bijis kā tāds bizness, — pircis un audzējis kumeļus, izskolojis tos par īstiemi darba zīrgiem un pārdevīs. Ne reizi vien pāšam bijis grūti šķirties no iemīlota, uzticīgā dzīvnieka. Bet iemaukti palikuši no pēdējā apmācītā ērzela, pēc tam šai nodarbei pieļikts punkts. Rati, ragavas un pārējais iejūgs laukos glābājoties vēl joprojām.

Nu palikušas vairs atmiņas. Kādērt strādājis kolhozā, arī autoostas garāžās par virpotāju. Daudzi no toreizējiem draugiem autobusus tagad vizinot jau pa viņsaules ceļiem, ciemos vairs neatnāks. Mazbērni, radi — tālu pasaulē.

Ar cerību atkal ieraudzīt pasauli



● Oskars dzīvo ar cerību kādreiz atgūt redzi. Foto: A.Šņepsts

Ar Oskaru Čodaru var runāties par jebko, viņam zināšanu bagāža liela, interešu loks plašs, informētība par apkārt notiekošo daudz kvalitatīvāku, nekā vienam otram viņa vecuma cilvēkam, kas nenieka nav darījis pašizglītības jomā, kaut arī spēks kaulos, redzīgas acis. Jau gadiem Oskara dienās aizrit istabā, un pat nokļūšanai virtuvē vai citā telpā savu vecāku plāšajā mājā vajadzīga mamma vai kāda cita cilvēka palīdzība. Māja atrodas cieši līdzās ielai, pa kuru notiek intensīva satiksme. Kad mašīnas nebrauc, tad zinu, ka ir nakts. Kad sāk braukt pievēderei, skaidrs, ka drīz būs rīts, saka Oskars. Gaismas un tumšas maiņas viņam nenozīmē neko, diennakts ritējumu var noteikt tikai pēc apkārtējām skaņām. Fotoaparāta zibspuldzes uzziņšanai Oskars gan nedaudz ievēro. Līdz sāpēm skaudrs ir stāsts par to, kā veseļīgs, kopš dzīmšanas redzīgs zēns ir pārtapis par bezpalīdzigu, 38 gadus vecu būtni, kam vīlī vīsa dzīve priekšā, un kas būtu jāvada savas ģimenes lokā, ar mīlu cilvēku blakām, bērnu bariņā. Vēl jo vairāk tāpēc, ka Oskaram no dabas viss bija dots — gaišs prāts, prasmīgas rokas, kam vienlidz labi paklāvās gan viru darbarķi, gan mūzikas instrumenti.

Vieglois dzīves ritējums samežījās pirms desmit gadiem. Toreiz jaunajam vīrietim radās dzirdes nerva iekaisums. Sekoja sarežģīta, bet sekmīga operācija slimnīcā Rīgā, to veica neuroloģijas speciālisti. Diemžēl tālākais bija kā launs murgs. Kaut kādū politisku ambīciju, korumpētības un kukuldāšanas apkarošanas rezultātā, pār neuroloģijas nodalas ārstiem nāca ļoti strauja «tīrišana», nodala steigšus tika izformēta, slimnieki nogādāti atpakaļ uz

redze. Apsūdzētajiem ārstiem pāris mēnešus būja aizliegts veikt operācijas. Pa to laiku notika neatgriezeniskais. Bet Oskaram joprojām liekas, ka notiks brīnumi, ka ar kādu «klikšķi» acis atgūs redzēšanas spējas. Jo acis taču nav bojātas. Traumēts ir nervs, kas vada redzes impulsus. Iespējams, ka kaut kur pasaulē, varbūt Sanktpēterburgā, varbūt Austrijas klinikās vai kur citur izcili medicīnas spidekļi šajā zīņā varētu arī palīdzēt, bet tam vajadzīgs ļoti daudz līdzekļu. Kaut arī Čodaru mājās nav jārunā par spiedīgām apstākliem, summas, ko raksta ar piecu un sesu ciparu skaitīm, viņiem ir nereālas.

Pai notikušo savulaik dakteris Upenieks, ārsts no Kanādas, Čodaru ģimenei ieteicis griezīties tiesā. Ja visa enerģija veltīta, cinoties par dēla veselību, tad garīgā spēka tiesām vairs neatliek, saka Oskara mamma Helēna. Viņa kopā ar vīru, kurš nu jau kapu kalniņā, izaudzinājusi piecus bērnu. Vīsi pieauguši, strādā, ir savas ģimenes. Vairākas dzīvespriečīgas atvāstītes Helēnu dēvē par vecmāmiņu. Mamma nav atstāta viena savās smagajās rūpēs par slimnieku, vienmēr kāds no lieļiem bērniem palīdz Oskaram. Viņam ļoti svarīgi, lai darba kārtībā būtu dators, kas palīdz aprīkots ar programmām, kas tekstus pārvērš skaņās. Oskars gan saka, ka dailiteratūras grāmatu, ko jau noklausījies, par daudz, noderētu arī kādi lasījumi no tā sauktās nozaru literatūras — par tehniskām lietām, zinātni, par medicīnu un tamlīdzīgi. Viņa prāts alkst jaunu zināšanu.

Kas cits atliek mammai, kā vien būt stiprai? Tāpat kā pirmos desmit gadus, tāpat izturēt un nesalūzt arī turpmāk. To, cik reizēm ir grūti,

viņa noslēpj. Izdarīga, čakla un aša, viesīlīga, viņa stāsta par savas plašās — Jerumānu (Helēnas jaunības uzvārds) dzimtas koka izpētišanu un nesen notikušo salidojumu. Uzskaitīti 400 dzimtai piederošo. Helēnas darba mūžs aizritējis, strādājot saniņrājās jomā, un piedzīvoti ne mazums. Kā toreiz, pēc avārijas Černobiļas atomelektrostacijā, kad Latvijā un Preiļu rajonā no Ukrainas ieveda graudaugu sēklu, jo bija pavasarīs, vajadzēja sēt laukus. Laboratorijas darbiniekiem bija jāmēra radiācija, bet «paši» — tomēr nedrīkstēja uzrādīt fiksētos rezultātus, kas bija drausmīgi. Puikas, tostarp arī mazais Oskars, toreiz palīdzēja rušināt graudu paraugus. Necik ilgi pēc tam saslima ar psorizozi — ādas slimību, kas pavadīja joprojām. Koħozos strauji paliecinājās ar leikozi slimīgo govju skaits, bet arī to nedrīkstēja uzrādīt.

Tāda bija dzīve, pilna ar meliem un izlikšanos. Vai tagad nav tāda? Meli un mundieru spodrīnāšana ir palikuši, tikai rafinētāki un smalkāki. Cinoties par savu dēla veselību un par labklājību, nācīes saastapīes ar visdažādākajām lietām. Ar noklusēšanu par to, kas pienākto redzes invalidam. Ar attieku, ar birokrātiju, kad, piemēram, iai saņemtu kādu palīglīdzekli no Neredzīgo biedrības, nepietiek ar dokumentiem, bet arī dēls jāved līdzi uz Rēzekni. Nestāigājōs, neredzīgs. Smuki un skaisti viss ir tikai uz pāri, kur rakstīts, kā vajadzētu būt lietām, kas attiecas uz invalidu. Dzīvē tā nav, saka gan Oskars, gan viņa mamma.

Lappusi sagatavoja L.Rancāne

PIEVIENOTĀS, 17. OKTOBRIKS

LATVIJAS TV	LNT	1.50 Neuzelcamais banzuke. 6.05 Tīcīgo uzvaras baiss. 6.30 Kas var būt labāks par šo?	22.50 Prožektorperishilton. 23.30 Naktis ziņas.
Peleču kultūras nams		6.35 Nedēļa novados. 7.00 300 sekundes. 8.40 Basteibols TV.	23.55 Pozniers. 0.55 Pedaš. 1.35 Federālais tiesnesis.
Preiļu vēstures un lietišķas mākslas muzejs		9.00 11. Saēimās pirmā sēde. 12.00 IESpēja. 13.05 Televīkala skatogs.	2.30 Iecirkņa detektīvs. 3.00 Saprast. Piedot.
RIEBINU NOVADS		10.25 Eirobusijs. 11. augstums. Ielās garumā. 10.25 Eirobusijs. 11. Saēimās pirmā sēde. 12.00 IESpēja. 13.05 Televīkala skatogs.	3.55 Saderināšanas gredzens. Serītās. 4.05 Naktis joki. 5.30 Pirmais Baltijas muzikāls kanāls.
Riebiņu kultūras nams		13.20 Līzumlaiks. 1991. gada 21. augusts. 13.40 11. Saēimās pirmā sēde. 14.45 Šeit un tagad. 15.35 Televīkala skatogs. 16.20 Sacīkšu auto Rūcīņš. Anim. f.	6.50 Tīlīma Fondi.lv. 7.00 Majoku jautājums 6. 8.55 Krieviņš tuvplānā. 9.40 Izmeklēšanas noslēpumi. Serītās.
Sutru kultūras nams		10.05 Mūsu tērma īrijā. M. f. 12.30 Eksstrāms tuvplānā. 13.00 Lapsa virtuvi. Receptes dzīves baudīšanai. 13.30 Mans mījas draugs. 14.00 LNT dienas ziņas. 14.45 Nedēļa novados. 15.00 Silvestra un Tīlīja piedāvolumi. Anim. f. 16.45 Dzīvīte. 17.05 Milas viesuslīs. 1290. sērija. 18.30 Šodien Latvijā un pasaule. 18.30 Tu neesi viena. Serītās. 18.30 Jautājais sešos. 18.40 Vakara intervija. 19.30 Aunīna Timīja laiks. Anim. f.	10.40 Tu tam neticēsi! 11.10 Mīsters Bīns. 11.35 Televīkala skatlogs. 12.10 Sasiņo lukturū jaunas. Serītās. 14.10 Zāķiši. Serītās. 15.25 Pīle Dodžers 2. Anim. f. 16.45 Tu busi manā 51. sērija. 17.00 Viss noteik uz labu. Serītās. 18.00 Jaunākais sešos. 18.10 Viss noteik uz labu. Serītās. 18.55 Tautas balss. 19.30 Degpunktā. 19.45 Ziņas. 20.00 LNT ziņas. 20.30 Panorāma. 21.15 V.I.P. – Veiksmes. Intuīcija. Prāts. 22.00 Viss noteik. 22.30 Latvija var! 23.00 Naktis ziņas. 23.15 Gārgā dimensija. 23.45 De facto.
Turku saietēta nams		14. un 21. oktobri pulksten 22.00 diskotēka Riebiņu kafejnīcas telpās.	1.50 Neuzelcamais banzuke. 2.25 Dakteris Tīrsa. 6. sērija. 3.20 Atkarība. Serītās. 4.05 Alises sirdsbalss. 191. sērija. 4.50 Naktis joki.
Jersikas tautas nams		14. oktobri pulksten 22.00 balle kopā ar Juri no Režeknes.	2.50 Tīlīma Fondi.lv. 3.20 Noslēpumaīā Krievija. 3.35 Ārkārtējais notikums.
PREIĻU NOVADA kultūras centrs		15. oktobri pulksten 22.00 diskotēka.	4.05 NTV rīta agritūmā. 5.35 Serītās.
Stabulnieku kultūras nams		15.10 Vēlākā skatītā.	7.40 Noslēpumaīā Krievija. 8.35 Ārkārtējais notikums.
Rušonas kultūras nams		15.10 Vēlākā skatītā.	9.00 Šodien.
Silukalna kultūras nams		15.10 Vēlākā skatītā.	9.25 Krīevu diļdijums.
Galēnu kultūras nams		15.10 Vēlākā skatītā.	10.00 Pirms tēses.
Saunas tautas nams		15.10 Vēlākā skatītā.	11.00 Zvērīnātā tēsa.
PREIĻU NOVADA kultūras nams		15.10 Vēlākā skatītā.	12.00 Šodien.
Preiļu kultūras nams		15.10 Vēlākā skatītā.	12.35 Tiesas detektīvs.
PREIĻU NOVADA kultūras nams		15.10 Vēlākā skatītā.	13.45 Palīdzības centrs Anastasiā.
Jerīšu kultūras nams		15.10 Vēlākā skatītā.	14.35 Ārkārtējais notikums.
PREIĻU NOVADA kultūras nams		15.10 Vēlākā skatītā.	15.00 Šodien.
Silajānu kultūras nams		15.10 Vēlākā skatītā.	15.30 Prokuraūtās pārbaude.
Silajānu kultūras nams		15.10 Vēlākā skatītā.	16.30 Runājam un rādām.
SAUSAS TAUTAS nams		15.10 Vēlākā skatītā.	16.40 Runājam un rādām.
SAUSAS TAUTAS nams		15.10 Vēlākā skatītā.	17.35 Ārkārtējais notikums.
DARZKOPJA NEDĒLA		15.10 Vēlākā skatītā.	18.00 Šodien.
(14. — 20. oktobri)		15.10 Vēlākā skatītā.	18.30 Zvērīnātā 2. 13. sērija.
Piektdiena, 14. oktobris, angļu diena.		15.10 Vēlākā skatītā.	19.00 Godīgā pirmadiena.
Novāc arī pēdējās 14. oktobra dienās!		15.10 Vēlākā skatītā.	19.25 Nolādētā paradīze. Serītās.
Parīzē, 15. oktobris, angļu diena.		15.10 Vēlākā skatītā.	19.35 Pasaulēs labākā plīšēja.
Parīzē, 16. oktobris, angļu diena.		15.10 Vēlākā skatītā.	19.45 Dok. f.
Parīzē, 17. oktobris, angļu diena.		15.10 Vēlākā skatītā.	19.50 Ārkārtējais notikums.
Parīzē, 18. oktobris, angļu diena.		15.10 Vēlākā skatītā.	20.00 Krievijas tīrīs.
Parīzē, 19. oktobris, angļu diena.		15.10 Vēlākā skatītā.	20.50 Žāisīrdības matšruts. Serītās.
Parīzē, 20. oktobris, angļu diena.		15.10 Vēlākā skatītā.	21.00 Vests.
Parīzē, 21. oktobris, angļu diena.		15.10 Vēlākā skatītā.	21.55 Jefrosīnā. Turpinājums.
Parīzē, 22. oktobris, angļu diena.		15.10 Vēlākā skatītā.	22.00 Izmeklētājs Kulagins.
Parīzē, 23. oktobris, angļu diena.		15.10 Vēlākā skatītā.	22.30 Serītās.
Parīzē, 24. oktobris, angļu diena.		15.10 Vēlākā skatītā.	23.00 Smāklu istaba.
Parīzē, 25. oktobris, angļu diena.		15.10 Vēlākā skatītā.	23.50 Vests.
Parīzē, 26. oktobris, angļu diena.		15.10 Vēlākā skatītā.	24.00 Vests.
Parīzē, 27. oktobris, angļu diena.		15.10 Vēlākā skatītā.	24.50 Māja pie lieļās upes.
Parīzē, 28. oktobris, angļu diena.		15.10 Vēlākā skatītā.	25.00 Izmeklētājs Kulagins. Serītās.
Parīzē, 29. oktobris, angļu diena.		15.10 Vēlākā skatītā.	25.50 Proflikaks.
Parīzē, 30. oktobris, angļu diena.		15.10 Vēlākā skatītā.	26.05 Vests.ru.
Parīzē, 31. oktobris, angļu diena.		15.10 Vēlākā skatītā.	26.20 Runājotceva lieta. M. f.
Parīzē, 1. novembris, angļu diena.		15.10 Vēlākā skatītā.	3.55 Sporta vēstīši. Jefrosīnā. Turpinājums.
Parīzē, 2. novembris, angļu diena.		15.10 Vēlākā skatītā.	4.05 C.S.I. Malāni 8. Serītās.
Parīzē, 3. novembris, angļu diena.		15.10 Vēlākā skatītā.	4.15 Anīmācijas personības.

„NOVADNIEKA” KALENDĀRS

- LĪVĀNU novada kultūras centrs** ◆ 8. oktobri pulksten 22.00 jauniešu diskotēka.
- Peleču kultūras nams**
- Preiļu vēstures un lietišķas mākslas muzejs**
- RIEBINU NOVADS**
- Riebiņu kultūras nams**
- Sutru kultūras nams**
- Turku saietēta nams**
- Jersikas tautas nams**
- PREIĻU NOVADA kultūras centrs**
- Preiļu kultūras nams**
- PREIĻU NOVADA kultūras nams**
- Silukalna kultūras nams**
- Galēnu kultūras nams**
- Saunas tautas nams**
- PREIĻU NOVADA kultūras nams**
- PREIĻU NOVADA kultūras nams**
- Silajānu kultūras nams**
- Silajānu kultūras nams**
- SAUSAS TAUTAS nams**
- SAUSAS TAUTAS nams**
- DARZKOPJA NEDĒLA**
- (14. — 20. oktobri)**

◆ 15. oktobri pulksten 21.00 novada pasārīnieku balle.

◆ 21. oktobri Līvānu 1. vidusskolas jubilejas vārkars.

◆ 22. oktobri pulksten 18.00 slāvu romanču vakars, piedāvās kopas no Līvāniem, Daugavpils, Krāslavas, Rīgas.

◆ 8. oktobri pulksten 14.00 Baltinavas dramatiskā kolektīva «Palādass» izrādes «Ontons un Anne» 4. daļa «Ontona tragēdija», pulksten 22.00 grozīballe, spēlē grupa «Zenits».

◆ 22. oktobri «Zelta vārpas» svētki.

◆ 14. oktobri pulksten 22.00 diskoballe.

◆ 15. oktobri pulksten 22.00 balle kopā ar Juri no Režeknes.

◆ 15. oktobri pulksten 22.00 diskotēka Riebiņu kafejnīcas telpās.

◆ 14. oktobri pulksten 22.00 diskotēka.

◆ 15. oktobri pulksten 22.00 diskotēka.

◆

Bitenieki diskutēja par problēmām un balsoja par garšīgāko medu

Trešdien, 12. oktobri, apkārtējo novadu bitenieki, lielu dravu ipašnieki un tādi, kas ar medus nesējām nodarbojas hobija limenī, Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra Preiļu nodaļas zālē pulcējās uz diskusiju un lika galdā līdzatvestās medus burciņas. Pēc degustācijas un balsošanas tika noskaidrots, kādās dravās mīt garšīgākā aizvadītās vasaras medus vācējas.

Tā kā divi medus paraugi saņēma vienādu balsu skaitu, divi bitenieki devās mājās ar Atzinibas rakstiem «Garšīgākais medus 2011». Tie ir preiliets Jānis Mežinskis, kura aprūpētā bites mit Preiļu pagasta teritorijā, un Lidija Kriškāne no Rožkalnu pagasta Vārkavas novada.

Lidijas kundze stāsta, ka ar bitēm nespēti nodarboties tikai otro sezonu, tāpēc prieks par gūto atzīni: «Tas bija facēlijas medus. Iesējām ap pushektāru lielu lauciņu, labi ziedēja un bites citīgi strādāja. Ne tikai degustētājiem, ari man pašai facēlijas ziedu medus ļoti garšo. Dēls saka, esot jātūrpina dravu šana. Pašlaik ir 14 saimes, no kurām vasarā rāzoja sešas.»

Savukārt Jānis Mežinskis atzīst, ka viņš ar bitēm draugos gradu desmitiem, kopš bērnības. Tāpēc jau pa gabalu varot pateikt, kas par medu varētu būt burciņā iekšā. «Šis, lūk, ir dažādu ziedu medus, skat, kāds tumšs. Vasaras vidū vākts, vēl šķidrs un nav paspējis sacukuroties. Pircējiem diktī labi patīk. Tas medus, kas vākts pavasarī, ir pavisam savādāks. Divu mēnešu laikā jau sacukurojas, diemžēl cilvēki nesaprot, ka tā ir normāla tira medus ipatnība. Garšīgs ir pūpolu, pieneņu medus, kas vēl drusciņā mājās palīcis neizpārdots. Noteikti pirms Jāniem jāizsviež, jo kāvēšanas var nest bēdigu rezultātu — no šūnām never dabūt laukā.» Pieredzējušā biškopju dravā ir 29 saimes. Pro-

tams, ka varētu turēt ari lielāku ganāmpulkā, bet dārgi izmaksāsot. Lietā tāda, ka visām bitēm tuvākajā apkārtnei ganību nepietikšot. Tad saimes ar visiem stropiem jāved kilometrus divdesmit tālak. Tas savukārt nozīmē, ka katru dienu kāpārliko, ko šis dara, jāpapildina rāmīši, jāuzmanna, vai netaisās spietot. Tieši tāda braukšana šurpu turpu esot dārga, tāpēc iztikšot vien ar tām saimēm, kas pie mājām tuvāk. Jaunie amatu mantot negribot, lai gan medus garšīgs, bites tomēr dzelot, smejas Mežinska kungs.

Kopumā aizvadito vasaru bitenieki vērtē kā ļoti labu. Medus ienesums krietni lielāks nekā pērn, kad salduma visiem pircējiem nepietika. Toties šogad atklāt cena zemāka nekā pagājušajā gadā. Garšīgā medus konkursam šoreiz tika piedāvāti 18 paraugi, vairāki bitenieki bija iesnieguši pat divus dažādus medus vākumus.

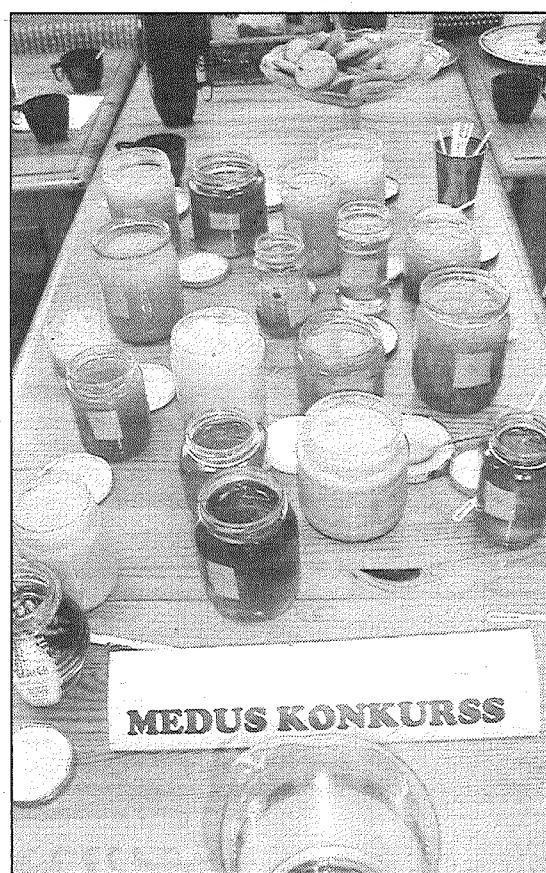


● Konkursā «Garšīgākais medus 2011» par uzvarētājiem ar vienādu balsu skaitu tika atzīti Jānis Mežinskis no Preiļiem un biteniece no Rožkalnu pagasta Lidija Kriškāne. Iesniegtajos paraugos bija facēlijas ziedu, kā arī dažādu ziedu medus, kas labi garšoja ne vien vērtētājiem, bet arī pašiem medus vācēju saimniekiem.

Vietējās biškopju biedrības vadītāja Mārite Vučenlazdāne teic, ka pēdējā laikā dravu turētāju interese par nozari, tās problēmām un attīstības iespējām klūstot arvien lielāka. Arī šoreiz uz diskusiju bija ieradušies 23 dalībnieki no Peleču, Rožkalnu, Stabulnieku, Riebiņu, Rožupes, Preiļu, Līvānu, Saunas, Vārkavas pagastiem un arī no Vilānu novada.

Bitenieki diskusijas laikā atzīna, ka Latvijai secen nav gājusi nopietnākā problēma, kas skar visu Eiropu — bišu saimes bojāeja gan ziemas periodā, gan vasarā. Zemnieki atbalsta, ka valsts to uzskata par pietiekamu argumentu, lai situāciju pētītu, analizētu un pēc tam rīkotos. Biškopji nesanem atbalsta maksājumus, arī tā ir problēma un izpaužas kā nevienlidzīga attieksme. ļoti grūti ir saņemt bezakcīzes dizeļdegvielu.

Ar izpratni tika pārrunāts jautājums, kā rāzot medu bez piesārnojumiem, bez antibiotikām. Arvien vairāk dravu ipašnieku pāriet uz bioloģiskiem līdzekļiem cīņā ar varras ērcītēm. M. Vučenlazdāne uzsver, ka biškopju biedrība tos popularizē. Arī šoreiz biškopjiem bez maksas tika



izdalīts bioloģisks produkts «Hive Clean», kas ražots Austrijā un aktivizē bišu saimes tīrības instinktu. Bitenieki saņēma biškopības produktu primārā ražošanas vadlinijas un informatīvos materiālus par Amerikas Peru puvi, kas var klūt visai postoša.

Pievērš uzmanību dabisko biotopu augu sēklām

Valsts sekretāru sanāksmē izsludināts Ministru kabineta noteikumu projekts «Noteikumi par lopbarības augu sēklu maisījumiem, kas paredzēti dabiskās vides saglabāšanai». Līdz šim Latvijā nebija normatīvo aktu, kas regulētu dabiskās vides saglabāšanai paredzētu lopbarības augu sēklu maisījumu ievākšanu un tirgošanu.

Lauksaimniecībai modernizējoties un intensificējoties, arvien aktuālāka ir klūvusi to dabisko zālāju biotopu saglabāšana, kurus apdraud ģenētiskā erozija. Lai gan daudziem vērtīgiem dabisko zālāju biotopiem ir piešķirts ipaši aiz-

sargājamo teritoriju statuss, ar to nepietiek, lai šie biotopi atjaunotos. Ieviešot Eiropas Komisijas direktivas 2010/60/ES prasības, sēklaudzētājiem, kuri izpildis noteiktas prasības, tiks dota iespēja ievākt un tirgot dabiskās vides saglabāšanai paredzētus lopbarības augu sēklu maisījumus.

Noteikumu projektā noteikti sēklu maisījumu ievākšanas veidi un teritorijas, no kurām tos atļauts ievākt. Noteikta arī kārtība, kādā izsniedz atļauju sēklu maisījumu tirdzniecībai, prasības sēklu maisījumu kvalitātei, kā arī prasības sēklu maisījumu saņēšanai un etiķetēšanai. Direktīva jāievieš jau līdz šī gada 30. novembrim.

ĪSUMĀ

Līdz 1. novembrim jāpiesakās risku fondā

Lai pieteiktos Lauksaimniecības risku fondā, līdz 1. novembrim jāiesniedz iesniegums par visām vienas kultūras ziemāju sējumu platībām, kas tiks pieteiktais vienotajam platības maksājumam nākamā gada pavasarī. Tas jādara, ja pieteiktais ziemāju sējumu platības tiek pārsētas, par tām izdarito iemaksu attiecina uz attiecīgā gada vasarāju sējumu platībām, kas pieteiktais atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem nr. 669 7.2. apakšpunktā minētajiem nosacījumiem. Vairāk informācijas Lauku atbalsta dienesta mājas lapā www.lad.gov.lv.

Grozījumi pievienotās vērtības radišanai

6. oktobrī stājas spēkā grozījumi Ministru kabineta noteikumos nr. 255 «Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauku attīstībai Latvijas lauku attīstības programmas pasākuma «Lauksaimniecības produktu pievienotās vērtības radišana» ietvaros».

Būtiskākie grozījumi — par pārstrādi uzskatīma arī dzīvnieku kaušana. Toties atbalsta pretendenti, kas nodarbojas tikai ar dzīvnieku kaušanu, pasākumā ir tiesīgs pretendēt uz atbalstu vienīgi cūku liemeņu klasificēšanas iekārtas iegādei.

Sākas ikgadējā lauku saimniecību apsekošana

Līdzīgi kā iepriekšējos gados, arī šogad risināsies lauku saimniecību apsekošana. Centrālās statistikas pārvades izlases rezultātā iegūto lauku saimniecību apsekošanu veiks Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra reģionālo nodaļu un novadu lauku attīstības speciālisti. Sogad jāapseko gandrīz 4000 lauku saimniecības.

Tiks veikti divi apsekojumi. Pirmais apsekojums attiecas uz lauku saimniecībām, kuras nodarbojas ar augkopības produkcijas ražošanu un realizāciju; to apsekošana notiks no 10. oktobra līdz 15. novembrim.

Līdz nākamā gada 15. janvārim ir jāveic otrs apsekojums, tas attiecas uz lauku saimniecībām, kurās notiek lopkopības produkcijas ražošana un realizācija.

Lauksaimnieku sniegtajai informācijai tiek garantēta konfidencialitāte. Ziņas tiks izmantotas tikai statistikas vajadzībām.

Jauni atbalsta pasākumi

4. oktobrī valdība apstiprināja Zemkopības ministrijas izstrādāto noteikumu projektu, kas paredz vairākas izmaiņas konkurences veicināšanai un lauku ekonomikas dažādošanai. Jaunie noteikumi papildinās spēkā esošos noteikumus ar jaunām LEADER atbalsta aktivitātēm.

Lauku attīstības programmas pasākumā «Konkurēspējas veicināšana vietējo attīstības stratēģiju istenošanas teritorijā» tiks atbalstītas investīcijas lauksaimniecības produktu ražošanai, lai veicinātu lauksaimniecības uzņēmumu saimniecīšķu darbības attīstību un konkurents pēju. Paredzēts atbalstīt lauksaimniecības produktu pārstrādi un pirmapstrādi mājas apstākļos, ieskaitot pašu ražotās produkcijas iepakošanu. Tādā veidā tiks ražoti produkti ar pievienoto vērtību.

Atbalsts paredzēts arī iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegādei un uzstādišanai. Atbalsts paredzēts arī infrastruktūras izveidei, ilggadīgo augkopības kultūraugu (izņemot zemenes) stādu iegādei, stādījumu balstu sistēmu, žogu, žogu balstu iegādei, uzstādišanai un stādījumu ierīkošanai.

Lappusi sagatavoja L. Kirillova

Uz medībām — stilīgi, ērti, funkcionāli

Tikai pirms dažām nedēļām sākusies medību sezoна. Vīriem vēl adrenalīna pārpārēm, katra nedēļas nogali raujas uz mežu. Visu nedēļu kā apmāti nemas ap ieročiem un kārtu apgērbu. Izskatās, ka sākuši pucēties vairāk nekā sievas pirms svarīgas tikšanās. Kā tad patiesibā ir ar mednieku apgērbu?

Vai tam ir savas modes tendencies, savi stili?

Padomju laikos medībās ģērbās visādi, vēl tagad citiem esot nelāgs paradums uz mežu vilkt mugurā vissaplēstākās un visnetirākās drebēs. Toties ulmaņlaikos no medniekiem meta laukā par to, ka atnāca nevīzīgs. Katram kolektīvam esot bijusi sava štāte. Turīgākie viri pat šķipses sējuši.

Visai plašu materiālu klāstu saviem lasītājiem par šo tēmu piedāvā interneta mājaslapa www.safari.lv. Medību piedērumu piedāvājums tik liels, ka nepieredzējis pircējs vienkārši apjūk no pārpilnības, ko piedāvā ārzemju ražotāji. Kvalitatīva, tajā pašā laika ne pārāk dārga apgērba iegāde kļūst par sarežģītu uzdevumu, secina Safari kluba interneta vietne. Tiesa, mājaslapas lasītājiem ir sava forums, tāpēc mednieki un vienkārši interesenti var dalīties pārdomās, ieteikt vai, gluži otrādi, atrunāt ko pirkst.

Kā ģerbsies, tā veiksies

Vēl pavism nesen bija laiks, kad medniekam bija liela veiksme dabūt armijas kamuflāžas jaku vai biksēs. Tās ne pārāk labi pasargāja no aukstuma un mitruma, bet no vēja un lietus vajadzēja meklēt papildu aizsardzību kāda apmetņa vai mētelā veidā. Tagad ir savādāk. Kungi izvēlas drebēs atbilstoši vairākiem kritērijiem. Pirmais, lai būtu ērti viegli kustēties. Otrs — lai būtu ūdens un vēja necaurlaidīgas. Trešais — lai odi nekoz cauri, bet pie reizes arī elpojošas. Krāsa, fasons un tas, cik kabatu un kabatiņu jakai vai biksēm, tā jau ir gaumes lieta.

Mednieki teic, ka piemērota apgērba izvēle nav nemaz tik viegla, jo no drēbēm bieži vien ir atkarīgs arī medību rezultāts. (Piemēram, nevar iet uz beibriem, ja mugurā kas čaukstošs.) Pieredzējušie mednieki zina, ka medību apgērbam un piedērumiem jābūt izturīgiem, viegliem un maksimāli ērtiem. Tāpēc medību apgērbs jāizvēlas, nemot vērā laika apstāklus. Vēlme ir viena — nopirkst apgērbu, kas derētu itin visam. Tas ir, ziemā būtu silts, vasarā — elpojošs, rudenī — vēju nelaistu cauri. Ražotāji cenšas, kā māk, bet priekšā vēl garš ceļš. Tāpēc šobrīd apgērbs tiek iedalīts vasaras, pavaša/rudens un ziemas apgērbā.

Lai ērti kustēties un šaut

Var jau, protams, medībās ejot, uzvilkst vēctēva kažoku. Silti būs, bet vai ērti? Kamēr noreāgēs, tīkmēr zvērs jau gabalā. Tāpēc šāds stils lai paliek nostāstiem un vecām filmām. Zinoši mednieki saka, ka istais apgērbs ir tas, kas siltā laikā jāpasargā no pārkāršanas, bet ziemā no aukstuma. Virsdrēbes, jakas, vēja aizsargā pret nelabvēlīgiem laika apstākļiem un netīrumiem. Pašlaik apgērba ražošanā tiek izmantoti sintētiskie materiāli savienojumā ar kokvilnu, linu, vilnu un kokosa šķiedrām, kas nodrošina izturību.

Membrānas iestrāde virsdrēbēs nodrošina siltuma aizsardzību un pilnīgu ūdens necaurlaidību. Apgērba siltināšanai tiek izmantota ipāša *thinsulate* odere — viegls, plāns un siltinošs materiāls, kas koncentrē ķermeņa siltumu apgērba iekšpusē pat loti aukstā laikā.

Vējjaku ipāsais piegriezums dod iespēju ērti kustēties un šaut jebkuros apstākļos. *Windstopper* sistēma aizsargā pret stipriem un aukstiemi vējiem. Kvalitatīvu materiālu izvēle pādara medību apgērbu izturīgu, ilgstoši nēsājamu.

Kā ar apaviem?

Ne mazāk svarīga loma kā apgērbam ir arī apavu izvēle. Medību apaviem jābūt ērtiem, viegliem, ar biezū zoli un membrānu, kas nodrošina kājām gaisa cirkulāciju un ūdens necaurlaidību. Vienīgi jāatceras, ka šādu apavu pielietojums tomēr atšķiras no gumijas zābakiem. Gumijas zābaki ir piemēroti staigāšanai pa ūdeni. Ar membrānas zābakiem var iziet cauri ūdenim, taču ilgstoši tajā atrasties nevar.

L.Kirillova

aiziet. Renāram tas ir pirms nomedītās vilks viņa mednieka karjerā. Dzinēja gaitās Renārs ir gājis kopš 14 gadu vecuma, bet par pilnību mednieku kļuva pirms pieciem gadiem, kad sasniedza pilngadību. Šī sezonā Renāram sākusies daudzsoši. Kā pastāstīja kolektīva vadītājs Vasilījs Stepanovs, jau sezonas pirmajā dienā mednieki redzējuši trīs alņus, ir arī daudz mežacūku.

Vēl vairāk paveicies Jura Tabūna mednieku kolektīvam. Viņu kontā jau trīs Rogaižu apkaimē nomedīti vilki no bara, kurā bijuši pieci pelēči. Veiksmīgie mednieki ir Mihails Gusenkovs, Igors Matvejenko un Kaspars Kazinieks. Sezonas

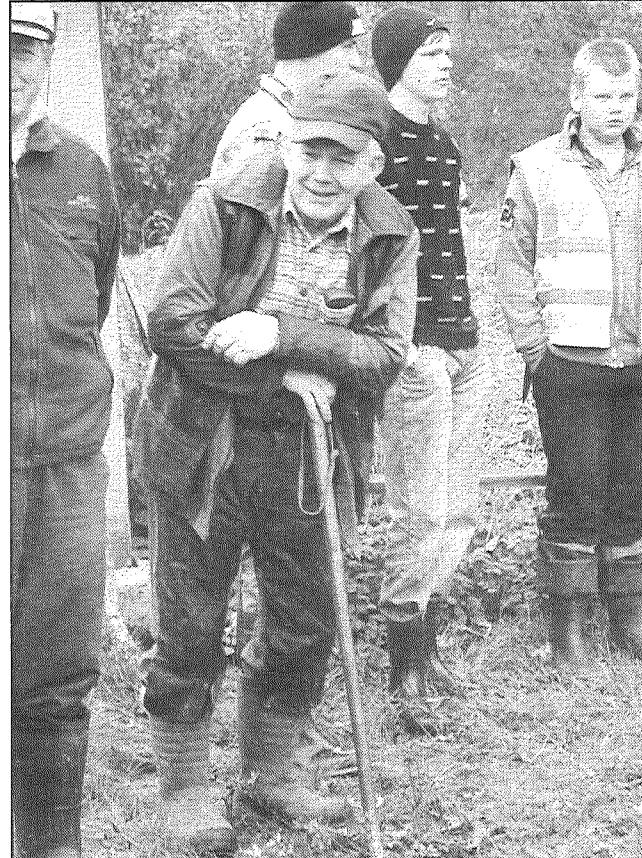
atkāšanas dienā mednieki nošāva arī alni. Arī šajā teritorijā medījamo zvēru skaits ir pietiekams, jo ziemā mednieki regulāri tos piebaro.

Latvijā ar katru gadu ierodas arvien vairāk viesmednieku no ārzemēm. Viņus visvairāk saista neskartā daba lielās platībās — tas ārzemniekiem no valstīm, kur apsaimniekots vai ktrs kvadrātmētrs, šķiet ipāša ekstra. Bet, ja šādās teritorijās atrodas kāda zemnieku saimniecība, tad mežazvēru vizītes apstrādātajos laukos vairs nešķiet nekas jaunks, un sadarbība ar vietējiem medniekiem kļūst aktuāla.

L.Kirillova



● Vērojot pirms medībām sapulcējušos virus, var secināt, ka apgērbā priekšroka tiek dota tumšiem toniem — sūnu zaļajam, brūnajam vai kamuflāžai, kurai savukārt ir neskaitāmas krāsu gammas. Attēla redzamo mednieku tēros dominē kamuflāžas jeb tā sauktais Amerikas stils.



● Zinātāji to sauc par skandināvu stilu — bez izraibinājumiem un ar ādas apdarī, kas kermeņi labāk pasargā no mitruma, kad dzīnējs laužas cauri pieļušiem brikšņiem.

Dzinējmedību sezonas sākumā veiksmīgi

Dzinējmedību sezonas sākums daudzviet Latvijā bijis visai veiksmīgs. Par to ziņo portāls www.mezi.lv. Tā bijušā Ludzas rajona teritorijā diviem mednieku kolektīviem izdevies nomedit vilkus.

Jau iepriekš rakstīts, ka Pušmucovas un Blontu apkaimē uzdarbojas vilki, aiznesot pa kādam sunītīm vai saplosot aitas. Vasilija Stepanova Blontu mednieku kolektīvs savās platībās, Blontu pagasta Gudku ciema apkaimē, 1. oktobri sastapa trīs vilkus. Jaunais mednieks Renārs Upenieks nošāva veco vilcīni, bet diviem mazākajiem plēsoņām izdevās pa garo zāli

HOROSKOPS NEDĒLAI

(17. — 23. oktobris)

Auns. Izvērtējot līdz šim paveikto un piedzīvoto, varat nonākt pie secinājuma, kas patīkami pārsteigs. Emocionāli piesātinātākas un nozīmīgākas var kļūt nejausi aizsāktas attiecības. Nedēļas sākumā negaidiet, ka kāds pateiks priekšā, kā rīkoties. Paši iemiet un dariet, no vārdiem pārejiet pie darbiem.

Vēris. Veiksmīgi būs naudas ieguldījumi, kas saistīti ar gīmenes labklājības celšanu. Tikai neaizraujieties ar vēriņiem darījumiem, jo tad uz rezultātiem būs ilgi jāgaida. Nedēļas sākumā no sīkām sadzīviskām nesaskānām neizdosies izvairīties, taču vēlme dzīvot saskaņā mudinās nesamierināties un rast kompromisus.

Dvīni. Aizņemtība ar darbiem priecēs. Sarunas par dzīves nebūšanām uzskatīsiet tikai par tukšu laiku nosīšanu, un tas būs lielisks iemesls, lai tajās nepiedāvātos. Nedēļas pirmajās dienās attiecībās ar mīloto iespējami nozīmīgi pavērsieni. Esiet gatavi pienemt pretēju viedokli, parādīt, ka spējat būt elastīgi savos uzskatos.

Vēzis. Nepieļaujet, ka dzīves paletē izbāl košās krāsas. Izmantojiet katru iespēju tās atjaunot. Meklējet spīgtus iespējas, interesantas sarunbiedrus un aizraujošas izklaides. Nedēļas sākumā lieliski tiksiet galā ar ikdienas pienākumiem, taču pašiem tas neliksies nekas īpašs. Centieties rast prieku arī vienkāršās lietās.

Lauba. Uzturēšanās omulīgā atmosfērā palīdzēs atjaunot zudušo energiju un optimismu. Galvā var dzint jaunas idejas un plāni, gara acīm skatītās vizijas būs krāšnas un daudzsoļošas. Nedēļas sākumā, ceroties pie ieceru īstenošanas, kļūs skaidrs, ko spējat izdarīt paši un kur būs vajadzīgi papildspēki.

Jaunava. Ja gribat pārsteigt apkārtējos ar jaunām idejām, paļaujieties uz intuīciju. Toties baumām un intrīgām, ar kūrām, iespējams, sastapsieties, nepievērsiet nekādu uzmanību — nepalīdziet no mušas uzpūst ziloni. Nedēļas sākumā esiet piesardzīgi savos izteikumos, taču neatsakieties no tā, kas tika solīts.

Svari. Iespējams, gribēsi būt paši savas dzīves noteicēji, cita vadībā strādāsiet nelabprāt. Veiksmīgi tiksiet galā ar darbu, kam nepieciešama liela pacietība, ja vien neatradīsies kāds, kas visu sabojās ar savām pamācībām. Nedēļas sākumā nebiedējiet apkārtējos ar savu pārākumu. Spriedumi ne vienmēr būs pamatoti.

Skorpions. Spīgta, izteiksmīga publiskā uzstāšanās palīdzēs nostiprināt autoritāti. Nebaidieties izmantot trāpiņus salīdzinājumus un liriskas atkāpes, tas jaus ilgāk piesaistīt klausītāju uzmanību. Nedēļas sākumā par bezcerīgām uzskatītām sarunas var ievirzīties vēlamajā gultnē. Tikai nesabojājiet visu ar savu nepacietību.

Strēlnieks. Nav svarīgi, ar kuru kāju izķapsiet no gultas, problēmas būs jārīsina tik un tā. Nebaidieties no gādāmajām grūtībām, droši kerieties klat vissarežītākajām lietām. Kamēr neatkāpsieties no akīvās dzīves pozīcijas, veiksme būs jūsu pusē. Nedēļas sākumā taupiet spēkus. Centieties maksimāli lietderīgi izmantot naudu un laiku.

Mežāzis. Nejausa iepazišanās var pārvērsties auglīgā sadarbībā, bet iši darījumi braucieni sniegt daudz jaunas, lietderīgas informācijas. Ja rodas aizdomas, ka draugi mēģina iesaistīt negodīgā spēlē, esiet gatavi viņiem atteikt. Nedēļas sākumā, būdami kādas idejas pārņemti, varat kļūt pārlieku prasīgi pret sevi un citiem.

Ūdensvīrs. Uz dzīvi izdosies paraudzīties ar lielāku optimismu. Ja vēl blakus būs uzticams cilvēks, tad arī ierastais ikdienas ritms iegūs citu nozīmi. Tikai nepalaujieties uz to, ka jūsu problēmas atrisinās kāds cits. Nedēļas pirmajās dienās labus rezultātus var dot lielāka iniciatīvas izrādīšana darbā.

Zivis. Ieteicams pievērst uzmanību juridiskām neprecizitātēm, noformējot dokumentus, īpaši tad, ja tie saistīti ar kopīgām finansēm vai mantojumu. Nepalaujieties uz citu ieteikumiem vien, domājet arī ar savu galvu. Nedēļas sākumā var valdīt radoša gaisotne. Varat saņemt daudz mīlestības no tuviem cilvēkiem.

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBA



LPKS "Baltic Meat Standard"
iepērk liellopus, jaunlopus.
Sver uz elektroniskajiem svariem.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 63354097. Mob. tālr. 20250289.

SIA AIBI iepērk liellopus,
jaunlopus, aitas, zirgus, cūkas.
Labas cenas. Samaksa tūlītēja.
Tālr. 26142514, 20238990.

SIA «SENLEJAS» iepērk
liellopus.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 65322454, 26190124, 26604491.

✓ PVC logi par pasakainu cenu!
✓ Siltās durvis no Ls 109.
Pils serviss. Bezprocentu kredīts.
Tālr. 28673992.

SIA "AIBI" Ērgļos
AICINA DARBĀ
šoferi lopu iepircēju.
Tālr. 29478728.

AS "Strenču MRS" pērk
cirsmas un mežus ipašumā.
Tālr. 29168689.

Aku urbšana.
Tālr. 29142220.

Sertificēts dziednieks
Leonids Kozlovs palīdz atjaunot
veselību. Izmanto SPA metodes.
Atbrīvo no atkarībām.
Dzelzceļa ielā 1, Līvānos.
Pieraksts pa tālr. 29919574.



SIA Latvian Meat iepērk liellopus,
jaunlopus, zirgus, aitas.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 29161121, Juris.

SIA "Govs centrs" iepērk
piena telus līdz 42 d. vecus.
Augstākas cenas. Tūlītēja samaksa.
Tālr.: 26609182.

Artezisko aknu urbšana, remonts,
tehniskā dokumentācija.
SIA "Akva M".
Tālr. 29254793.

Pārdod sausu skaldītu
MALKU.
Tālr. 26190978.

Piedāvā attirīt lauksaimniecības
zemi, Upmalas pagastā,
no apauguma un pameža,
iegūstot iespaidīgu apjomu ar
malku vai materiālu šķeldai.
Tālr. 29119806.

Pārdod
lopbarības kviešus 0,15 Ls/kg. Tālr.
20308216.

Irē
1 istabu dzīvokli Preiļos, var būt ar daļējiem
ērtībām. Zvanīt pēc plkst. 18.00.
Tālr. 29737908.

PĒRK METĀLLŪŽNUS (no 1 kg)
LIETOTU LAUKU TEHNIKU
UN AUTO.
GRIEZĀM UZ VIETAS.
Samaksa tūlītēja.
Darba laiks: 00-24. Tālr. 25969839.

Pārdod visa veida metāla jumta
segumus, sākot no 3 Ls/m²,
noteksistēmas un metāla konstrukcijas.
Piegāde. Garantija.
Tālr. 26360938.

SIA "Rudzāts" remontē visu veidu
lauksaimniecības tehniku,
pērk lietotu l/s tehniku un
inventāru.
Tālr. 27090989.

Pērk metāllūžnus.
Tālr. 20056006.

Pērk traktorus MTZ 50 / 52 /
80 / 82, T 16 / 25, JUMZ
jebkādā stāvoklī.
Tālr. 26344847.

Par augstām cenām pērk visa veida
mežus un zemi.
Tūlītēja samaksa.
Tālr. 26544864, 29215325.

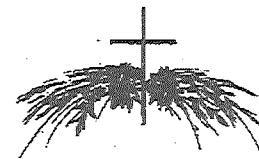
A EXPRESS
SIA A EXPRESS
PĒRK visa veida cirsmas, mežus,
kā arī papīmalku, zāģbalķus,
taras klučus mežā pie ceļa.
TŪLĪTĒJA APMAKSA!
Tālr. 29809191.

IK "Skārdnieku darbnīca"
izgatavo
apaļo krāšņu apvalkus.
Līvāni, Lāčplēša iela 16A. Tālr. 29267137.

Pārdod zarus (pēc cirsmu
izstrādes mežā) šķeldošanai.
4 km no Preiļiem.
Tālr. 22079169.

Latgales finanšu kompānija
Jekabpilī, Jaunā ielā 16,
2. stāvā 101. kab.
IZSNIEDZ AIZDEVUMUS
PENSIONĀRIEM.
Tālr. 65233778, mob. tālr. 26253151.
Aizņemieties atbildīgi un izvērtējet
savas iespējas atmaksāt aizdevumu!

SIA IBIZA pērk mežā pie ceļa	
Preiļu raj.	
Priedes z/b	g. 4,9; 5,5; 6,1
diam. 14 - 17	32 Ls
diam. 18 - 44	36 Ls
Egles z/b	g. 4,9; 5,5
diam. 14 - 17	36 Ls
diam. 18 <	41,50 Ls
Egles z/b	g. 6,1
diam. 14 - 17	36 Ls
diam. 18 <	45 Ls
Mieti (skujkoku)	g. 2,5 (koefic. 0,56)
diam. 6 - 11	27 Ls
Apses z/b	g. 2,5; 3,1; 5,0
diam. 14 - 23	19 Ls
diam. 24 <	23 Ls
Transporta izmaksas netiek ieturētas.	
Piedāvājam slēgt līgumus ar fiksētām cenām.	
Tālr. 28330750. Info: www.ibiza.lv	



Uzpūš vējš un pārrauj sveces mūžu,
Aust diena un pārrauj zvaigznes
mūžu,
Krit zvaigzne un pārrauj cilvēka
mūžu...
Izsakām līdzjūtību skolotājai
Valentīnai Mičulei,
pavadot DZĪVESBIEDRU
pēdējā gaitā.
Dravnieku pamatskolas
darbinieki

VESELĪBA

Ārstniecības augi cukurslimniekiem

Cukurslimībai ir vairāki paveidi, katrs no tiem izpaužas citādāk. Tādēļ tās ārstēšanā nepieciešama individuāla pieejā, un tikai ārsts speciālists, kurš labi pazīst pacientu, izlejum un nosaka ārstēšanas veidu.

Ārstniecības augi, kā arī dažādi augļi un dārzeņi vienīgi papildina pamatārstēšanu. Sniedzam dažus mediku ieteikumus par zāļu tējam un augu, kas pazemina cukura koncentrāciju asinīs, iedarbība ir veiksmīgāka, ja tos lieto kopā ar citiem augiem, kuriem pāriem par sevi šadas iedarbības nav.

✓ Melleņu lapas (ieteicams vākt maijā un jūnijā) izzāvē. Ēdamkaroti lapu aplej ar glāzi verdoša ūdens. Dzer pa pusglāzei 3 — 4 reizes dienā.

✓ Svaigu mežu zemeņu sulu dzer pa 4 — 5 ēdamkarotēm dienā. Var lietot arī kaltētas ogas un lapas: nem apmēram ēdamkaroti, aplej ar glāzi karsta,

ūdens, nostādina, izkāš, dzer pa 3 — 4 glāzēm dienā.

✓ 100 g auzu graudu aplej ar trim glāzēm karsta ūdens. Dzer pa pusglāzei 3 — 4 reizes dienā pirms ēšanas.

✓ 10 g lauru lapu aplej ar trim glāzēm verdoša ūdens un 2 — 3 stundas ļauj ievilkties. Dzer pa pusglāzei trīs reizes dienā.

Vairāku augu, kas pazemina cukura koncentrāciju asinīs, iedarbība ir veiksmīgāka, ja tos lieto kopā ar citiem augiem, kuriem pāriem par sevi šadas iedarbības nav.

✓ Sajauc pa 20 g melleņu un nātru lapas un pieneļu saknes, uzlej pusotras glāzes verdoša ūdens. ļauj ievilkties, tad izkāš. Dzer pa pusglāzei trīs reizes dienā pirms ēšanas.

✓ Nem pa 20 g melleņu, nātru un melnā plūškoka lapu,

pārlej 150 ml karsta ūdens. Izlieto vienā dienā vairākos paņēmienos.

✓ Sajauc 25 g melleņu lapu ar tādu pašu daudzumu dadžu sakņu, pārlej 100 ml karsta ūdens, atdzesē. Lieto 3 — 4 reizes dienā pa ēdamkarotei pirms ēšanas.

Nem pa 50 g lauku kosu un zemeņu mētru, pievieno 100 g sūreņu un visu pārlej ar litru karsta ūdens. Dzer pa 3 — 4 glāzēm dienā.

Cukura daudzumu asinīs pazeminā arī kāpostu lapu un zāļu kartupeļu sula, tāpat svaiga aveņu un bumbieru sula, zirņu, lucernas, sēnu salāti.

Sulas var lietot arī atšķaiditas ar ūdeni (1 : 1). Sāk dzert pa ceturtālai vai trešālai glāzes 30 — 40 minūtes pirms ēšanas. Ja organismi tās panes labi, devu paleina līdz pilnai glāzei.

Zelta padomi sāls lietošanai

Kur lieto? Pirmo vietu no visām garšvielām ieņem vārāmā sāls. To lieto visur, arī saldajos ēdienos. Liela nozīme sālij ir kā sevišķi labam konservēšanas līdzeklim.

Cik veselīgi? Cilvēka organismam sāli vajag. Tagad gan virsroku nem uzskats, ka to vajag lietot prātīgi.

Dienas norma. Vēl pirms 100 gadiem uzskatīja, ka dienā vajag uztēpti 10 — 15 gramus. Daļu no šī daudzuma organismi iegūst pats no dzīvnieku valsts barības līdzekļiem. Mūsdienās lietojam dažādus izstrādājumus, kuros jau ir klāt daudz sāls. Bet — jo tā mazāk, jo labāk.

Sākt ar sāli vai saldu? Ēdienreizi vienmēr sāk ar sāļajiem ēdieniem un bēidz ar desertu vai augļiem. Mērenā vairumā ēdieniem sāls padara tos vieglāk sagremojamus un kairina arī mūsu ēstgrību.

Kad pievienot sāli? Sāli zupai pieber, kad tā jau gatava, jo, sāls kļautībā vāroties, zupa zaudē daļu no savas vērtības.

Gājas zupai sāli liek pusstundu pirms vārišanas beigām.

Gāju apkaisa ar sāli tieši pirms gatavošanas sākuma, jo, apkaisot agrāk, sāls izvelk gājas sulu un tā top sausāku un siksīku.

Zivju zupai sāli pievieno vārišanas sākumā.

Dārzenu zupai — beigās. Ja grib kartupeļus mikstākus un ir denākus, tad vārišanās laikā, jo kartupeļi uzsūc sāli.

Vārot kartupeļus, sāli pieber sākumā.

Vārot zirņus un pupas — beigās, jo citādi tie būs cieti.

Gāju, zivis, dārzenus sāla pirms cepšanas, bet ceptus kartupeļus beigās, kad tie jau gatavi.